

HAYAT ELVERİRSE

Ekrem Ekşioğlu

Kapak Tasarım

Hakan Düşova

ISBN: 978-605-9385-86-2

Bu eserin bütün hakları saklıdır. Yayınevinden ve Yazardan izin almadan kısmen veya tamamen alıntı yapılamaz, hiçbir şekilde kopya edilemez, çoğaltılamaz ve yayımlanamaz.

Yazardan Direkt – Türkiye
Yazardan Direkt Elektronik İletişim Tanıtım Paz. ve Tic. Ltd. Şti
Kozyatađı mah. Deđirmen sk. Nida Kule No:18
Kat 10 Kadıköy-Erenköy/İstanbul
Tel: 0216 3011213
Sertifika No.47456

HAYAT ELVERİRSE
EKREM EKŞİOĞLU

...Onarır yarasını kıyılar
Şarkılar yedi dağın çiçeğine bürünür
Diz boyu masallar üstünde
Top koşturur çocuklar
Bakma sen
Betonları basar çiçek
Hayat kazanır
Hayrettin Geçkin

Onlara cennet, toprak ya da servet vadedilmedi; zaten kişisel talepleri yoktu, olamazdı da.

Adil bir dünya düşü uğruna yaşamlarını ortaya koydular. Bu kitap, o erdemli insanların anısına adanmıştır...

1.BÖLÜM

İtalya, Latin Amerikadan başlayıp Türkiye'de bitecek yolculuğunun, Türkiye'den önceki üçüncü ve son etabıydı. Yolculuğu kendi planlıyor olsaydı, İtalya yerine Yunanistan'ı tercih ederdi. Arkadaşları yolculuğu örgüt bağlantılarına göre planlamıştı. Adriyatik Denizi kıyısından bineceği gemiden Çanakkale Boğazı'na girmeden inecek, kara yoluyla İstanbul'a ulaşacaktı. On bin kilometreden fazla ve günlerce süren bu yolculuktan sıkılmamıştı. Çocukluğunda, okuduğu kitaplardan bildiği ama gerçekte hiç görmediği denizde, gemilerde tayfa olup okyanusları dolaşma düşü gecikmeli de olsa gerçekleşmiş gibiydi. Denizi ilk kez gördüğünde on yaşındaydı ama limanlar arası mesafeleri ve seyir sürelerini neredeyse ezbere biliyordu. Ne var ki, Colon Limanı'ndan okyanusa açılacak konteyner gemisine bindiğinde tayfa ya da gemici değil, Interpol'ün kırmızı bültenle bütün dünyada aradığı eylemciydi.

Onu gemiye kargonun bir kısmının sahibi olarak bindirmişlerdi. Gemi kaptanı çok inandırıcı bulmasa da bu tür saplantıları olan insanların olabileceğini düşünerek, gemiye binmesine izin vermişti.

Zamanının çoğunu kamarada kitap okuyarak, bazen uçsuz bucaksız okyanusu seyrederek, daha çok da uyuyarak geçiriyordu. Ortalıkta dolaşıp gemicilerin sorularına muhatap olmamak için, günde iki kez yemekhaneye gidiyordu. Normal bir insan için mahkûmiyet sayılabilecek bu günler onun için ödül gibiydi. Yıllardır uykuya doyararak kendiliğinden uyanmamıştı.

Yurt dışında kaldığı yaklaşık beş yıl süre içinde bu gemide geçirdiği yirmi gün dışında Türkiye'de neler olduğunu her gün takip edebilmişti; canını sıkan tek şey haberlerden uzak kalmasıydı. Kimi zaman habersiz kalmak, kötü haber almaktan iyidir diyerek sıkıntısını geçiştiriyordu.

Hüseyin'in onu geri çağırın mesajı kısa, net ve umarsızdı: "Gelmen neyi değiştirir bilmiyorum ama gelsen iyi olur..." Türkiye'de 12 Eylül 1980 Askeri darbesinin neler yaptığını günü gününe izlemişti. Hüseyin'den gelen mesaj Türkiye'deki durumun düşündüğünden daha kötü olduğunu gösteriyordu. Bu konuyu mümkün olduğunca gündemi dışında tutmaya, aklının sınırlarını korumaya çalışacaktı.

Yolculuğun yirmi birinci günü sabahı gözlerini kamaştıran güneşle uyandı. Lombozdan kamaraya dolan ışığın önünden iki martının geçtiğini gördü. Günlerdir görmeyi beklediği martılar Cebeli Tarık Boğazı'nı haber veriyordu.

Martıları görmenin verdiği heyecanla yataktan fırlar gibi kalktı. Geminin dar koridorundan güverteye doğru koşarken çarpıştığı gemici onu ileri doğru savurdu, anlayamadığı bir dille bir şeyler söyledi. Yere düşen Sinan'ın kafası koridorun metal bölmesine çarptı. Düştüğü yerden kalkıp eliyle kafasını kontrol etti, kanama yoktu, sadece acı hissediyordu. Koşarken tişörtünü giymeye çalıştığı için karşıdan gelen adamı görememişti. İri yarı denizci arkasına bakmadan söylene söylene gitti. Kıç güverteye ulaşınca metal bölmeye yaslanıp oturdu. Sol tarafında Fas'ı sağ tarafında İspanya'yı uzaktan da olsa görebiliyordu. Boğaz gidiş ve gelişinde onlarca gemi vardı. Günler süren Atlas Okyanusu yolculuğunda bu gemilerden sadece ikisini uzaktan görebilmişti.

Her iki kıyıda yeşil dağların eteklerine serilmiş şehirler boğaz boyunca gemiye eşlik eder gibi uzayıp gidiyordu.

Ellerini iki yana açıp Akdeniz'in okyanusa benzemeyen gizemli, ılık havasını derin derin soludu; boğaz sanki İstanbul'daki evinin kapısıydı ve o, evinin kapısından içeri giriyordu. Gemiye çok yakın geçen transatlantiğin güvertesindeki yolcuların ona el salladığını görünce, öpücükler göndererek onları selamladı.

Hava güneşli, deniz sakin ve durgundu. Gemilerin oluşturduğu dalgaların birbirine çarparken çıkardığı sese karışan martı çığlıkları onu İstanbul Boğazı düşüne taşımıştı.

Gemi, Cires Burnu ile Trija Burnu arasındaki boğazın en dar yerinden geçerken sahile iyice yaklaştı; evler, sokaklar, arabalar net olarak görünüyordu. Oturduğu yerden kalkıp gemi parmaklıklarına yaklaştı. On metre kadar aşağıdaki mavi, berrak deniz onu çağırıyordu. Denize atlayıp İspanya kıyılarına kadar yüzebilirdi.

İstanbul Boğazı'nda daha uzun mesafeleri yüzmüştü. Harem İskelesi'nden Kız Kulesi'ne, oradan Salacak İskelesi'ne, sonra tekrar Harem İskelesine defalarca yüzerek gidip gelmişti. Memleketinin anıları Cebelitarık Boğazı'nı öylesine doldurmuştu ki, burnunun ucundan başlayan sızı gözlerine doğru tırmandı, alt dudağını ısırıp bu duyguyu dengeledi. Arkadaşlarına “ağlamak özgürlüktür” demesine karşın, en son ne zaman ağladığını anımsamıyordu.

İstanbul'dan ayrıldığında yirmi üç yaşındaydı, beş yılını Güney Amerika'nın çeşitli ülkelerinde halklarını yağmalayan diktatörlere karşı gerillalarla birlikte savaşarak geçirmişti; genellikle dağlarda zorluk içinde geçen beş yıl onu olduğundan daha yaşlı gösteriyordu.

Geminin geçtiği bu boğazla ilgili onu en çok etkileyen boğaza adını veren Emevi Komutanı Tarık Bin Ziyad için anlatılanlardı: Boğazı geçip İspanya kıyılarındaki Endülüs'ü işgal eden Ziyad, askerleri geri dönüp kaçmasın diye Endülüs kıyılarında gemilerini yaktığı söylenirdi. Sinan, tarih kitaplarında zafer olarak anlatılan bu olayın, aslında halkların savaşmaya nasıl zorlandığının en ironik örneği olarak düşünürdü.

Cebelitarık Boğazı'ndan Adriyatik Denizi kıyısına üç günde varabilmişlerdi. Bu üç gün yolculuğun en zor kısmıydı; gündüzleri kamarada kitap okuyor, geceleri güverteye çıkıp bazen

yıldızları, bazen şehirlerin ışıklarını seyrederek vakit geçiriyor; gün ağarmaya başladığında kamarasına dönüp uyuyordu. Yolculuk boyunca kaptanlarla birkaç kez karşılaşmış, merhabanın dışındaki konuşmalara sadece Türkçe karşılık vermişti. Gemi personeli için de aynı taktiği uygulamıştı. Yemeklerde self servis tepsisini alıp tek başına oturuyordu. Yemekhane-
de, “Bu pislik çok zenginmiş, malıyla birlikte seyahat ediyor pinti!” diyen İtalyan personeli de mecburen duymazdan geldi. Tayfalardan biri hakaret edeni uyardı, “Ne dediğini anlarsa kafanı kırar, adamdaki fiziği görmüyor musun, gerilmiş yay gibi; bahse girerim vücudunda bir gram yağ yoktur.”
“Nasılca anlamıyor boş ver” dedi öteki.

Uzun süre bir gemide kalması yakalanma riskini arttırabilirdi. Yolculuğu planlayan arkadaşları, bunun için yolu örgüt bağlantılarına göre etaplara ayırmışlardı. Bu planlama, Sinan’ı İtalya’ya, arkadaşı Donato’nun şehrine getirmişti.

Gemi limana yanaştığında tayfaların inmesini bekledi, gümrükten geçerken göstereceği Panama pasaportunu görmelerini istemiyordu. Türk iş adamının neden Panama pasaportu taşıdığını merak edebilirlerdi. Herkesin indiğinden emin olduktan sonra; çamaşırları, tıraş takımı, ayakkabıları ve kitaplarının olduğu valizi kamarada bırakarak gemiden indi. Yatağın üstüne koyduğu valizin yanına, “teşekkür ederim, umarım içindekiler birilerinin işine yarar,” diye İtalyanca yazdığı notu bırakmayı da ihmal etmedi.

Gümrükten geçip liman sahasına çıktığında genç bir İtalyan, sanki kırk yıldır tanışıyorlarmış edasıyla hızlı adımlarla yanına gelip “Hoş geldin” dedi. Birlikte liman otoparkına doğru yürüdüler.

İtalyan delikanlı her şeyin hazır olduğunu, Türkiye’ye gideceği geminin henüz İtalya’ya gelmediğini, yük alıp dönmesinin yaklaşık bir hafta sürebileceğini anlattı. Alçak sesle ve heye-

canlı konuşmasından onun kim olduğunu bildiğini anlamıştı. İtalya'da kalacağı süre içinde istediği yerleri gidip görebilmesi için bir cip kiralanmıştı. Ayrıca, "Gerekli bilgiler burada yazılı" deyip, eline kalın bir zarf sıkıştırdı. Liman otoparkında Sinan'a cipi gösterip anahtarını verdi. Keşke sizi daha yakından tanımak için şartlar uygun olsaydı deyip, acelesi varmış gibi de hızla uzaklaştı.

Zarfı montunun iç cebine yerleştirdi; anahtarı armasından tutup parmaklarının arasında bir süre salladı. Bilmediği bir ülkenin bilmediği bir şehrinde bir hafta beklemek zorunda kalmasına canı sıkılmıştı. Nasıl zaman geçirecek, nereye gidecekti?

Yaklaşık bir haftalık bu süre uzun yıllardır yaşayacağı ilk ve tek konfor olacaktı. Böyle bir zamanı ve şartları bulabileceğini öngöremediği için de arabayı çalıştırdıktan sonra bir süre ne yapacağını düşündü, hareket etmedi.

"İşe bak," dedi kendi kendine "hiç tanımadığım bir ülkede, tanımadığım insanlar benim için neler yapıyor ve o ben hala sızlanıyorum!" elinin tersiyle direksiyon simidine vurdu. "Ne yaparlarsa yapsınlar, insanı istedikleri gibi kirletemeyecekler." dedikten sonra cebindeki sarı kargo zarfını çıkarıp açtı. Zarfın içinde bol sıfırlı kalın bir demet İtalyan Liretiyle birlikte, kapağı yapııştırılmış daha küçük başka bir zarf çıktı.

Liretin çok değerli bir para olmadığını bilmesine rağmen, zarftaki paranın gereğinden çok fazla olduğunu düşünüp tebessüm etti. Demek ki, İtalyanlar da konuğa karşı Anadolu insanı gibi cömert, diye düşündü.

İkinci zarfın kapağını yırtarak açtı, içindeki ikiye katlanmış mektupta; İtalya'da bulunduğu süre içinde yardım alabileceği telefon numaraları, beklenmeyen durumlarda yardım alabileceği bağlantı noktasının adresi, kalacağı otelin adresi ile Türkiye'ye gitmek için onu gemiye götürecek motora nereden,